

**Wyrok z dnia 7 marca 1997 r.
I PKN 27/97**

Nierozpoznanie wniosku o przypozwanie (art. 84 § 1 KPC), nie wywiera istotnego wpływu na wynik sprawy w rozumieniu art. 393¹ pkt 2 KPC jeżeli celem wniosku było wyłącznie uzyskanie poglądu przypozwanego co do zasadności powództwa.

Przewodniczący Prezes SN: Jan Wasilewski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Kazimierz Jaśkowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 7 marca 1997 r. sprawy z powództwa Kazimierza H. przeciwko Sejmikowi Samorządowemu Województwa L. o odprawę emerytalną, na skutek kasacji pozwanego od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 29 października 1996 r. [...]

o d r z u c i ł kasację w części dotyczącej naruszenia prawa materialnego (pkt 2); o d d a ł i ł kasację w pozostałym zakresie.

U z a s a d n i e n i e

Powód Kazimierz H. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Sejmiku Samorządowego Województwa L. odprawy emerytalnej. W uzasadnieniu żądania powód podał, że z dniem 6 grudnia 1994 r. przeszedł na emeryturę. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Legnicy ustalił, że powód był zatrudniony w okresie od 1 października 1990 r. do 5 grudnia 1994 r. w Kolegium Odwoławczym przy Sejmiku Samorządowym Województwa L. w L. na stanowisku etatowego członka tego Kolegium. Stosunek pracy z powodem wygasł na podstawie art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych. Powód otrzymał emeryturę w trybie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 27). Sąd Rejonowy uznał jednak, że w takiej sytuacji nie nastąpiło "przejście" powoda na emeryturę i powództwo oddalił.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 29 października 1996 r. [...] zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził na rzecz powoda kwotę 6 035, 30 zł tytułem odprawy emerytalnej. Sąd Wojewódzki uznał, że przepis art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych nie może być interpretowany zwięźajaco. Przepis ten nie wymaga aby między rozwiązaniem stosunku pracy, a nabyciem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej zachodził związek przyczynowy. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd Wojewódzki uznał, że powód spełnił przesłanki nabycia prawa do odprawy emerytalnej, gdyż zaprzestał pracy w pozwanym urzędzie, a następnie w związku z tym uzyskał prawo do emerytury.

Kasację od tego wyroku złożyła strona pozwana, która zarzuciła, mające istotny wpływ na wynik sprawy, naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności nierozpoznanie wniosku pozwanego w zakresie przypozwania Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych Oddział Wojewódzki w L., złożonego w trybie art. 84 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania cywilnego oraz naruszenie prawa materialnego przez "nieuwzględnienie wszystkich okoliczności zawartych w aktach sprawy, a zwłaszcza stanowisk Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oraz Ministra Pracy i Spraw Socjalnych". Strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zdaniem strony pozwanej powód, zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych nie spełniał warunków do uzyskania stanowiska etatowego członka kolegium, bowiem nie ukończył studiów wyższych prawniczych lub administracyjnych, w związku z czym stosunek pracy powoda wygasł na podstawie art. 30 ust. 5 tej ustawy. Powód podjął starania o uzyskanie "emerytury specjalnej". Według strony pozwanej, ponieważ nie rozpoznano wniosku o przyznanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., "nie mógł on ustosunkować się merytorycznie do pisma, a tym samym przedłożyć decyzji o emeryturze specjalnej, w której wyklucza się możliwość nabycia innych uprawnień przez powoda".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji. Oznacza to, że Sąd Najwyższy (poza okolicznościami skutkującymi nieważnością postępowania) nie może brać pod rozwagę naruszenia żadnych innych przepisów prawa materialnego czy procesowego, których nie wskazał skarżący jako podstawy kasacji.

Strona pozwana wniosła kasację opierając ją na zarzucie naruszenia art. 84 § 1 i § 2 KPC. Stwierdzić należy, że przepis ten rzeczywiście został naruszony przez Sąd drugiej instancji. Strona pozwana bowiem w odpowiedzi na rewizję powoda w piśmie z dnia 22 sierpnia 1996 r. [...] wniosła o przyznanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. Sąd Wojewódzki naruszył ten przepis dlatego, że w ogóle nie rozpoznął wniosku o przyznanie, a jedynie dopuścił dowód z akt postępowania o przyznanie powodowi emerytury.

Jednakże zgodnie z art. 393¹ pkt 2 KPC naruszenie przepisów postępowania może tylko wówczas stanowić podstawę kasacji, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na wynik sprawy. Tymczasem należy stwierdzić, że gdyby Sąd Wojewódzki rozpoznął wniosek strony pozwanej o przyznanie, to powinien go oddalić, gdyż nie były spełnione przesłanki art. 84 § 1 KPC. Stronie pozwanej w razie niekorzystnego rozstrzygnięcia dla niej sprawy (uwzględnienia powództwa przez zasądzenie odprawy emerytalnej na rzecz powoda) nie przysługiwałyby żadne roszczenia względem ZUS, ani też ZUS nie miałby żadnych roszczeń przeciwko stronie pozwanej. Nadto, nawet gdyby Sąd Wojewódzki uwzględnił wniosek i zgodnie z art. 84 § 2 KPC doręczył ZUS-owi odpis pisma o przyznanie, umożliwiając mu przystąpienie do strony pozwanej w charakterze interwenienta ubocznego (byłoby to możliwe aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji - art. 76 KPC), to i tak należałoby odmówić dopuszczenia ZUS-u do udziału w sprawie w tym charakterze, w razie zgłoszenia opozycji (art. 78 KPC). Będąc organem orzekającym w sprawach ubezpieczeniowych nie miałby on bowiem żadnego bezpośredniego i indywidualnego interesu prawnego w rozstrzygnięciu sprawy na korzyść strony pozwanej. Uznając za słuszne poglądy wyrażone w orzecznictwie (por.

postanowienie z dnia 8 czerwca 1967 r., I CZ 24/67, OSNCP 1968 z. 1 poz. 9 czy postanowienie z dnia 5 maja 1968 r., I CR 33/68, OSPiKA 1969 z. 3 poz. 66) Sąd powinien nawet z urzędu odmówić takiego dopuszczenia do udziału w sprawie. Wreszcie według strony pozwanej, Sąd Wojewódzki uniemożliwił Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych "merytoryczne ustosunkowanie się w sprawie" i to miałyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie. Tymczasem Sąd Wojewódzki znał poglądy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a jedynie nie podzielał ich w aspekcie skutków, jakie wywarło przyznanie powodowi emerytury na roszczenie o odprawę emerytalną. Już w poprzednim stanie prawnym Sąd Najwyższy uważał, że niewykonanie przez sąd obowiązku przypozwania (art. 84 § 2 KPC) nie uzasadnia samo przez się uchylenia zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 368 pkt 5 KPC, a może być rozważane przez sąd rewizyjny jedynie w ramach podstawy rewizyjnej określonej w art. 368 pkt 3 KPC, tj. w przypadku, gdyby nie zostały wyjaśnione okoliczności sprawy, a okazało się, że interwenient uboczny dysponuje dowodami nie znanymi stronom i sądowi (wyrok z dnia 23 marca 1973 r., II CR 68/73, OSPiKA 1973 z. 10 poz. 197, PiP 1974 nr 11 s. 144). W nowym stanie prawnym (po nowelizacji dokonanej przez ustawę z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. Nr 43, poz. 189) podzielenie istoty tego poglądu oznacza przyjęcie, że niewykonanie przez sąd obowiązku przypozwania (art. 84 § 2 KPC) może tylko wówczas stanowić podstawę kasacji, gdy skarżący wykaże, że mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Sytuacja taka nie występuje wówczas, gdy przypozwany miałby tylko przedstawić w sprawie swój pogląd co do zasadności powództwa.

W omawianym zakresie kasacja była wobec tego niezasadna i uległa oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

Według art. 393³ KPC kasacja powinna zawierać przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie. Musi więc wskazywać konkretne przepisy prawa materialnego lub procesowego, które jej zdaniem zostały naruszone, wyjaśniać na czym naruszenie tych przepisów polegało i zawierać uzasadnienie podstaw kasacyjnych. Warunków tych nie spełnia postawienie w kasacji zarzutów, bez wskazania jakie konkretnie przepisy prawa zostały naruszone. Omawianych przesłanek w pozostałym zakresie nie spełnia kasacja strony pozwanej. Powołuje się ona bowiem na naruszenie prawa materialnego poprzez "nieuwzględnienie wszystkich okoliczności zawartych w aktach sprawy, a zwłaszcza stanowisk Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oraz Ministra Pracy i Spraw Socjalnych", ale w tym zakresie nie wskazuje na żaden przepis prawa, który miałby zostać naruszony. Powołanie się w uzasadnieniu kasacji na przepis art. 30 ust. 5 ustawy z dnia 12 października 1994 r. o samorządowych kolegiach odwoławczych nie zostało połączone z zarzutem naruszenia przepisu i uzasadnieniem tego. Zgodnie z utrwalonym już w okresie międzywojennym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna, nie zawierająca wskazania podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia podlega odrzuceniu bez wzywania strony o uzupełnienie braków formalnych (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 30 kwietnia 1938 r., C III 319/37, OSN 1938 poz. 303; patrz też orzeczenie z dnia 14 września 1936 r., C II 859/36, OSN 1937 poz. 109). Pogląd ten jest podtrzymywany w orzecznictwie

Sądu Najwyższego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego (tak np. postanowienie z dnia 20 listopada 1996 r., I PKN 22/96, OSNAPiUS 1997 nr 5 poz. 74). Skoro brak wskazania podstaw kasacyjnych prowadzi do niedopuszczalności kasacji i konieczności jej odrzucenia na podstawie art. 393⁸ § 1 KPC, to dotyczy to także sytuacji, w której skarżący wskazał niektóre z podstaw kasacji, a w pozostałym zakresie postawił zaskarżonemu orzeczeniu zarzuty, nie przywołał jednak przepisów prawa, które zostać miały naruszone. Jest to przypadek częściowej niedopuszczalności kasacji, który wystąpił w niniejszej sprawie i prowadził do odrzucenia kasacji strony pozwanej w części, w której była niedopuszczalna.

=====